N°. 97. **A°. 1839.**

WOENSDAG, den 4den DECEMBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 30 November 1839.*

Zijne Excellentie de Heer Gouverneur Generaal van deszelfs inspectie-reis naar de rivier *Coppename* binnen de Hoofdplaats terug gekomen zijnde, heeft op heden het Gouvernement van den Heer Procureur Generaal weder overgenomen.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

POST-KANTOOR.

De ondergeteekende brengt ter kennisse van het Publiek, dat de per Z. M. Brik *MERCUUR*, gecommandeerd door den Kapitein Luitenant ter Zee H. KETJEN, te verzenden Brieven-paketten, bestemd voor de Eilanden *Curaçao*, *St. Eustatius* en *St. Martin;* op aanstaande Zaturdag den 7den dezer, des voormiddags ten *twaalf* uren zullen worden gesloten.

Paramaribo, den 3 December 1839.

De Post-Beambte,
A. P. TIRION.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

NEDERLANDEN.

BREDA, 23 September.

De baron Surlet de Chokier is den 9den Augustus plotseling op zijn kasteel bij Luik overleden. Geboren den 27 November 1769 uit een adellijk geslacht, dat reeds in den aanvang der 15de eeuw bekend is, was hij tijdens den intogt van het fransch republikeinsch leger in Belgie, een der bestuurders van het dep. der Beneden-Maas, en verliet hij eerst zijnen post, toen de prefecten werden benoemd. Hij begaf zich daarna naar Parijs, alwaar hij met den heer Kaison van Verviers, eenige bankzaken deed. Wij hervinden hem in 1812 als lid van het wetgevend ligchaam, en zulks tot 1814, toen hij naar Belgie terugkeerde, om lid der Staten-Generaal van het koningrijk der Nederlanden te worden. — Hij rangschikte zich onder de tegenpartij: hij kenschetste zich door eene zeldzame spitsvindigheid en bijtende scherts, gepaard met tamelijke grondigheid in de staathuishoudkunde, door hem opgedaan als eigenaar van eene groote schapenfokkerij bij St. Truyen, waarover hij burgermeester was; in 1818 niet herkozen, nam hij niet voor 1828 andermaal zitting, op eene eenvoudige aanvraag door hem schriftelijk in de dagbladen van Limburg geplaatst.

In de merkwaardige zittingen van 1828—1830, bij de woelingen der Belgische omwentelingsgezinden, verdedigde hij met C. de Brouckere en de andere opposanten, de petitien betrekkelijk de dusgenoemde grieven in redevoeringen, vol stoutmoedigheid, scherpe aanvallen, en zekere eigenaardigheid, die minder welsprekend, dan snappend mag genoemd worden, en menigwerf den lachlust der vergadering opwekte.

Hij omelsde de zaak der omwenteling, doch schaarde zich al haast aan de gematigde zijde, welke hij tot zijn einde toe niet verloochend heeft. Na in 1830 onder de afgevaardigden behoord te hebben, die zich toen naar 's Hage begaven werd hij in 1831 door het nationaal congres tot regent verkozen. In die hoedanigheid werd hij aan het hoofd der commissie naar Parijs gezonden, om de Belgische Kroon aan den hertog van Nemours aan te bieden. Men wil dat, toen die aanbieding geene gevolgen had, de regent zou hebben gezegd: »Mijne heeren, er blijft ons geene andere partij te nemen over, dan dat wij den prins van Oranje verkiezen." Het regentschap van den heer S. duurde bijna vijf maanden; hij was er meer op bedacht zich dit opperbewind van den hals te schuiven, dan zich daarmede, als een voorzitter van een republiek te blijven belasten. Den 21sten Julij 1831 legde hij het bewind neder, en bekwam Leopold, door allerlei staatskunstenarijen den schepter. Hij verkoos weder den stand van ambteloos burger, hield zich met landbebouwing bezig, en zag men hem bij zijn kasteel in zijnen kiel zelf bij den ploeg, Surlet de Chokier was de man niet, om dit uit gemaaktheid te doen; hij moge in verscheiden opzigten in het staatkundige gedwaald hebben niet van hevigheid vóór de omwenteling zijn vrij te pleiten, zijn naam, zijne belangloosheid muntten uit boven die van velen, die in de Belgische revolutie rollen gespeeld hebben; hij was zoo spaarzaam, ook gedurende zijn regentschap, dat hij zelfs geen eigen equipage hield; hij kende zijne positie zeer wel en zeide van zich zelven: *De regent voert bewind, maar regeert niet.*

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, 25 September.

Het parlement heeft deszelfs zegel gehecht aan de conversie van schatkistbiljetten in geconsolideerden. De inschrijving is nu vol; eergisteren is voor het hoogste bedrag, £ 5,672,000 ingeschreven. Ofschoon de ministerielen over den afloop van dezen maatregel zeer tevreden zijn, zoo ontveinzen zij zich niet, dat daarmede slechts een oogenblikkelijk kwaad verholpen is; het ministerieel Avondblad ontziet zich zelfs niet van te zeggen, dat eene finantiele crisis ophanden is, »welke de instellingen dezes rijks op eene zware proef zal stellen." Dat blad vindt wel in de hulpbronnen van Engeland waarborg genoeg, om geene beduchtheid voor 's lands krediet te koesteren, doch het meent, dat men jaren lang niets anders dan halve maatregelen tot herstel en verbetering mag verwachten, wegens den beknelden staat van het ministerie, tegenover de Tories.

De tegenwoordige drang der omstandigheden zal over een half jaar verslimmerd wezen, en is slechts een gevolg van de korenwetten. Vóór het einde van September zal er, voor inwendig verbruik, gedurende dit jaar, eene hoeveelheid van niet minder dan drie millioen quarters vreemde tarwe zijn aangevoerd, waarbij nog gevoegd mag worden de aanvoer in de laatste maanden van 1838, ten bedrage van 1,853,018 quarters, hetgeen een invoer van bij de 5 millioen quarters tarwe in den loop van een jaar oplevert. Om de werking van zulk een aanvoer op de geldmarkt te kunnen beoordeelen, behoeft men slechts bij te brengen, dat gedurende de zes jaren van 1832—37 het geheele beloop van den invoer van vreemde Tarwe, voor de consumtie, slechts 776,090 quarters heeft bedragen, hetgeen een jaarlijks middental van 130,000 quart. geeft. Sedert het doorgaan van lord Liverpool's korenwet in 1815 is er geen enkel jaar geweest, waarin de invoer zoo veel bedragen heeft als in 1838, laat staan als in het tegenwoordige jaar. Slechts in 1817, 18, 29, 30 en 31 overtroffen de invoeren een millioen quarters. Geen wonder dat de tegenwoordige, plotselinge, voorbeeldeloos ontzettende aanvoer de geldmarkt heeft in verwarring en de engte gebragt. Het opgemeld blad meent, dat, indien er vrije handel en circulatie van graan had bestaan, zulk een aanvoer onnoodig zou zijn geweest, en dringt dus op verandering van de korenwetten aan, die een landheer slechts bevoordeelen, ten koste van de bevolking en de nijverheid. Bij de tegenwoordige prijzen zal Duitschland veel meer graan gaan telen, en het is te verwachten dat binnen acht of tien jaren, blijft alles op den tegenwoordigen voet, de middenprijs van de tarwe in Engeland 40 shillings, en in Danzig maar 23 per quarter zal zijn.

—Bij den op handen zijnden afloop van de zitting des parlements overziet elke partij, volgens hare kleur, de werkzaamheden; hierin komen zij overeen dat er niet veel degelijks is uitgerigt; aan wie dit ligt, geven de partijen elkander echter niet toe; de ministerielen zeggen het is de schuld der alles belemmerende Tories; deze beweren het zijn de Whigs, die na de droevige gevolgen ondervinden van eens met de radicalen gemeene zaak gemaakt te hebben. In dezen geest heeft Lord Lyndhurst in het Hoogerhuis zich uitgelaten.

—Sedert het kabinet der Tuilerien geweigerd heeft een krachtigen maatregel te nemen, gezamentlijk met het onze, tot terugvordering van de Turksche vloot van Mehemed, en sedert men hier gezien heeft hoe de vruchteloos herwaarts gekomen Perzische gezant te Parijs door de hooge staatkundige kringen is ontvangen, is de goede verstandhouding tusschen onze bewindslieden en de Fransche weder merkelijk bekoeld. Dit is er niet op gebeterd, nu men de lucht gekregen heeft van eene nieuwe expeditie, die in Frankrijk tegen Tunis wordt uitgerust. Het ministerieel Avondblad laat zich deswege schamper uit, en brengt zulk eene onderneming in verband met het geliefkoosde plan hetwelk aan Frankrijk toeschrijft, om geheel de Afrikaansche kust der Middellandsche Zee te bezetten. »Er worden zoo het schijnt toebereidselen gemaakt (zegt gemeld blad) voor eene expeditie op eene vrij uitgebreide schaal, tegen den Bey van Tunis, die opgeëischt wordt om zijne grensvesting Keff over te geven, welke de sleutel van zijn geheel land uitmaakt, en de volle achterstallen te betalen van de schatting, die hij vroeger aan den Dey van Algiers betaalde, en waarop thans Lodewyk Philips aanspraak schijnt te maken. De hertog van Orleans zal oversteken, om den glans zijns naams aan de te ondernemen uitrusting te leenen.

»Wij weten niet tot welk bedrag deze vreemde eisch wordt gedaan, noch welke middelen het bewind van Tunis heeft, om den voorgenomen aanval af te weren. Die middelen zijn, vreezen wij, zeer gering, en misschien zou het de verstandigste weg zijn om maar toe te geven. Doch kan het den Franschen verwondering baren, dat de veelvuldige vijandige aanranding van

de onafhankelijkheid van magtelooze Staten den naijver van andere regeringen opwekt? Het bezit van de kust van Tunis zal aan Frankrijk veel grooter gebied over de Middellandsche zee geven, dan de bezetting van Algiers; en Frankrijk moge door kracht van wapenen of door onderwerping van den Bey erlangen wat het begeert, de uitkomst zal dezelfde wezen, namelijk, dat Tunis voortaan afhankelijk van Frankrijk zal zijn.

»Het gedrag van Frankrijk is te meer gispenswaardig, uithoofde het alles gedaan heeft om de breuk tusschen den Bey van Tunis en zijnen Heer, den Sultan, te vergrooten, en nu van den afgezonderden staat van deszelfs beschermeling partij trekt, om eigen voordeel te bejagen."

Men merkt hieruit op, dat degenen, die vroeger de Tories beschimpten, wegens derzelver vrees (hoe grof en onstaatkundig dan soms ook uitgedrukt) wegens de aanmatigingen en den veroveringslust van Frankrijk, thans zelf de alarmklok luiden, en zich op den meest bitsen toon tegen onzen zoogenaamden innigsten bondgenoot uitlaten.

— Over land heeft men berigten uit Indië ontvangen, die tot den 4den Junij loopen. Het blijkt daaruit, dat het Britsch Indische leger, hetwelk afgezonden is, om een voor onze belangen gewonnen vorst, Schach Soojah, op den troon van Kabul te plaatsen den 20sten April dezes jaars te Candahar, in het hart van Afghanistan, is binnengerukt. De genoemde Schah was aldaar onder groote vreugde bedrijven tot beheerscher uitgeroepen. Het Britsch-Indische leger zette nu zijnen togt naar de hoofdstad Kabul voort, en zou aldaar, zoo men meende, na twee en twintig dagen kunnen aankomen.

Met eene enkele uitzondering, hadden al de inlandsche vorsten zich voor Schach Soojah verklaard. Ook de magtige Koning van Lahore, Runjeet-Sing, die geenszins gelijk men vroeger verbreid heeft, gestorven was, toonde zich over de uitbreiding van ons gezag tevreden [of vond zich niet bij magte die te wederstaan.]

Zoo gunstig derhalve deze berigten uit Indie luiden, zoo nadeelig luiden die uit China.

— Onze bezetting van Kandahar in Indie heeft een ongemeen voordeeligen indruk op de bevolking en hoofden gemaakt. De achtbaarste Zemindars betuigen, naar de jongste berigten, van het begin van Julij, dat men niet verwacht had de Britten den Indus te zien overtrekken, en zij gelooven dat indien er eendragt onder de bevolking hadde bestaan, zulks ons onmogelijk of althans ten minste moeijelijk ware gevallen. Eenige magt, onder den majoor Todd, zou zich nu naar Herat begeven, vergezeld van eenige ingenieurs, om de plaats in volmaakten staat van verdediging te brengen. De stand van zaken met Perzie blijft op denzelfden voet. Karak was nog steeds door de Britsche magt bezet. Men zag te Bombay met gespannen verwachting nadere tijdingen uit China te gemoet. Men dacht dat onze admiraal slechts verdere berigten inwachtte, om met al zijne onderhebbende magt naar Canton te stevenen. Hij heeft dezelve te Trincomale vereenigd.

Verscheiden vreemdelingen bevonden zich te Canton nog in den kerker, aan handel viel, in die toedragt van zaken, niet te denken. Te Singapore lagen schepen uit Bombay, met 1200 kisten opium, de uitslag van de gebeurtenissen in China af te wachten.

— In het *Bristol Journal* leest men, dat de heer Ceely, heelmeester te Aylesbury, eene hoogst belangrijke ontdekking heeft gedaan, en betoogt, dat kinderpokken en koepokken van denzelfden oorsprong en de laatstgenoemden niets anders dan aan de koeijen medegedeelde kinderpokken zijn. De heer Ceely inoculeerde koeijen met kinderpokstof; de blaartjes, daardoor bij die dieren te weeg gebragt, hadden geheel het voorkomen van koepokken. Om dit punt nader te onderzoeken, werden kinderen met stof van de aldus kunstmatig ingeënte koe geïnoculeerd; en het gevolg daarvan was, dat zij zeer goede en echte vaccineblaartjes bekwamen. Om hierop eene voldoende proeve te nemen, werden deze kinderen met kinderpokstof geïnoculeerd, en men bevond, dat zij voor de pokken beveiligd waren. Vijf en twintig inoculatien zijn achtervolgelijk met dit nieuwe virus, hetwelk men teregt *variola vaccina* zou kunnen noemen, gedaan, en steeds bragten zij de meest voldoende blaartjes voort; de stof is te Bristol met de beste gevolgen aangewend. De belangrijkheid dezer ontdekking kan niet te hoog geschat worden. Dikwerf breken de kinderpokken in oorden uit, alwaar men geene koepokstof kan bekomen, en men behoeft dus enkel eene koe met kinderpokken te inoculeren, om dit voor het menschelijk leven zoo schadelijk vergif, door middel van dat zoo nuttig beest in eene weldadige vloeistof te veranderen, die voor de kinderpokken, deze vreeselijke ziekte, beveiligt.

— Dezer dagen is alhier het gewapend stoomfregat *the Cyclops*, dat alle tot hiertoe in Engeland gebouwde stoomvaartuigen in grootte overtreft, te water gelaten. Dit vaartuig is van dertienhonderd tonnen heeft tweehonderd vijf en twintig engelsche voeten lengte en is met geschutboorden voor vier en twintig stukken voorzien.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 28 September.

Men schrijft uit Petersburg: Het op den 10den (21sten) der vorige maand te Peterhof gevierde feest heeft, helaas! ten gevolge eener natuurgebeurtenis, een zeer beklagenswaardig einde genomen. Ten 4 ure namiddags verhief zich namelijk een orkaanachtige onwedersstorm, welke een groot aantal schuiten en zwaardere vaartuigen in den zeeboezem onderstboven wierp; waarbij wel duizend menschen hun graf in de golven gevonden hebben. Zeer betreurt men twee hoopvolle zoons 17 en 19 jaren oud, van zekeren Heer Wright, die hier een geacht etablissement bezit. — De storm was zoo hevig, dat hij vele huizen van dak beroofde; sterke boomen verbrijzelde en schuttingen omrukte; verscheidene barken, met graan, talk en koper munt beladen, zijn gezonken.

— Te Berlijn zijn sommigen niet vreemd van het denkbeeld, dat het bijeentrekken van talrijke troepen op één punt een uitgestrekter doel dan het houden van wapenoefeningen heeft. Zij vinden het opmerkelijk, dat noch de keizerin noch een der jongere kinderen van den keizer, zooals vroeger plaats had, tot bijwoning der groote wapenschouwing is afgereisd, en willen onderrigt zijn dat vele troepen, die uit Kursk en Orel insgelijks naar Borodino hadden moeten trekken, order ontvangen om halt te houden, terwijl aan eenige regimenten bevel gezonden zou zijn om een anderen weg in te slaan. Deze opmerkingen komen blijkbaar van den kant derzulken, die vermoeden dat de russische regering binnen kort een beslissenden stap ten aanzien der zaken van het Oosten doen zal, dewijl zij niet dulden kan, dat andere mogendheden het traktaat, tusschen Rusland en Turkije, na het overtrekken van den Balkan gesloten krachteloos willen maken.

— Nadere berigten uit het kamp bij Borodino houden in, dat Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden, bij keizerlijke dagorder van den 7den dezer, tot chef van het nieuw-russisch dragonder regiment benoemd is, terwijl de aartshertog *Albert* van Oostenrijk, die insgelijks de militaire feesten in dat kamp heeft bijgewoond, tot chef van het lithause uhlanen-regiment is benoemd.

— De landraad van Glarus heeft besloten de provisionele Regering van Zurich te erkennen, en zich tegen alle interventie van het Bondgenootschap in de zaken van dat kanton verklaard, niet slechts dewijl orde en rust aldaar hersteld zijn, maar ook dewijl eene zoodanige bemoeijing het sein tot eenen algemeenen burger-oorlog geven zou.

Uit Zurich meldt men van den 19den dezer, dat al de leden van den nieuwen Grooten Raad, ten getale van honderd vijf en tachtig, benoemd zijn, en dat zich daaronder vijf en zestig leden bevinden, welke medeleden van den vorigen Grooten Raad waren. Den 20sten zou een nieuwe Regeingsraad benoemd en eene keus voor de vertegenwoordiging bij den landdag gedaan worden.

— De tijding der vlugt van don Carlos heeft te Rome diepen indruk gemaakt. Zijne vrienden aldaar vleiden zich dat hij binnen kort naar de Pausselijke Staten komen zou, maar anderen betwijfelden zulks, naardien de goede verstandhouding tusschen den H. Stoel en de Spaansche Regering daardoor ligtelijk verstoord zou kunnen worden.

— Volgens de jongste berigten uit Konstantinopel zou Chosrew-pacha de door de tusschenkomst der vreemde gezanten afgebrokene afzonderlijke onderhandelingen met den onderkoning van Egypte, weder opgevat hebben; de gezanten der vreemde mogendheden hadden zulks echter ontdekt en was de grootvizier deswege door hen onderhouden, waarop hij zijne beloften vernieuwd had geen verderen stap buiten hun medeweten te ondernemen. — Voorts wordt uit Konstantinopel gemeld, dat bijna al de vertegenwoordigers van de groote mogendheden met de Porte in drukke onderhandelingen waren, om handelsverdragen te sluiten, op den voet van het traktaat tusschen Engeland en Turkije van 16 Augustus 1838; in het bijzonder noemde men Spanje en Sardinie, die daartoe pogingen aanwendden.

— Over Trapezunt waren te Konstantinopel tijdingen uit Persie ontvangen; dezelve gewagen steeds van krijgstoerustingen, waarin de schach zich doelloos uitputte. De moed der Persen scheen intusschen door de voordeelen welke Engeland in den laatsten tijd in Kandahar en Kabulistan behaald had, merkelijk bekoeld.

— Uit Petersburg schrijft men, dat onlangs op de Newa eene proefneming is gedaan met eene boot, van gom-elastiek vervaardigd. De boot laat zich inrollen, doch kan door middel van vier kranen met lucht gevuld worden, waardoor dezelve den vorm van een klein schip erlangt, dat, daar het ook op het laagste water varen kan zelfs op zoodanige plaatsen gebruikt kan worden, welke met gewone booten niet kunnen bevaren worden. De boot hield, toen zij op de Newa voer, drie menschen in, en droeg door de ligtheid van haren vorm en bewegingen de algemeene aandacht tot zich.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 29sten Nov., het Schip *de Zwaan*, Kapt. C. J. van Driesten, van Dordrecht, hebbende 57 dagen reis, Passagiers: de Heeren Jacobus Lemans en Philip Jacob Beas.

Den 30sten, de Fransche Schoener *l'Aurore*, Kapt. B. Marck, van Cayenne, hebbende 3 dagen reis.

Den 1sten dezer, het Schip *Equator*, Kapt. J. van der Kolff, van Rotterdam, hebbende 38 dagen reis.

IN TEXEL GEARRIVEERD.

Den 29sten September, het Schip *Catharina*, Kapt. K. M. Hillers. — Van hier.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & Co.